

> Foorumiesitys, sali 36, torstai 22.4.2010, klo 14.45-15.15

Videoteknologia musiikinopetuksessa, tilan suunnittelu ja toteutus

Ruippo Matti, Tampereen ammattikorkeakoulu

Kulmala Ilkka, Avack Oy

Soitonopetustilanne on monisyisen informaatiovirran kimppu. Soitossa kiinnitetään huomiota niin soittoteknisiin kuin musiikillisiin tapahtumiin. Tilanteet vaihtelevat nopeasti, ja opettajan on hahmotettava olennainen sekä muotoiltava vuorovaikutus oppimista edistäväksi. Vastaavasti oppilaan on reflektoitava omaa soittoaan ja vastaanotettava opettajan antamia ohjeita sekä siirrettävä neuvot omaan soittoonsa. Vääjäämättä osa jopa olennaisista seikoista jää opettajalta huomaamatta tai oppilaalta rekisteröimättä. Esimerkiksi jos opettaja on oppilaan oikealla puolella, ei hän voi havainnoida vasemman käden suoritusta tarkasti. Oppilas saattaa unohtaa joitakin ohjeita, sillä oppitunneilla ei ole luontevaa tilaisuutta muistiinpanojen tekemiseen.

TAMK Musiikissa aloitettiin keväällä 2008 pianolaboratorioprojekti, jonka tavoitteena on valjastaa nykyaikainen videoteknologia musiikinopetuksen tueksi. Aluksi suunnitteluyhteistyötä tehtiin Ottawan yliopiston pianolaboratorion kanssa. Kesällä 2009 suunnittelutyöhön on liittynyt laiteympäristöjen suunnittelu- ja toteutustöitä tekevä yritys. Tavoitteena oli rakentaa pianoluokkaan neljän kameran ja äänitysryhmän digitaalinen monitorointi- ja taltiointikokonaisuus. Haasteena on yhdistää riittävän monipuolinen ja korkealaatuinen toimintaympäristö selkeään käytettävyyteen. Ympäristö toteutetaan ilman ulkopuolista rahoitusta, mikä asettaa kustannuksille melko tiukat rajat.

Hanke on edennyt kahdella rintamalla. Yhtäällä on vuokrattu pianoluokaksi sopiva tila, se on remontoitu kesällä 2009 opetusluokaksi ja sinne on hankittu kaksi flyygeliä. Toisaalla on suunniteltu edellä mainittua teknistä kokonaisuutta. Tila on toiminut pianoluokkana syksystä 2009 alkaen. Marraskuussa 2009 aloitettiin tekninen rakentaminen, joka valmistui helmikuussa 2010. Ottawan yliopiston pianolaboratorio on hankkeen esikuvana. Laboratoriomme kuitenkin poikkeaa esikuvasta ensinnäkin siksi, että Ottawassa rahoitus on huomattavasti suurempi kuin meillä. He pyrkivät laajan rintaman pedagogiseen tutkimukseen. TAMKissa on järkevää keskittyä oppituntien tehostamisen lisäksi pianonsoiton fyysisten ongelmien tutkimiseen. Toisaalta heidän hankkeensa on alkanut viittä vuotta aiemmin, ja nykyaikainen tekniikka antaa uudenlaisia mahdollisuuksia laitekokonaisuuksien rakentamisessa. Ottawan laboratorio perustuu analogisiin signaalireitteihin, kun taas Tampereen pianolaboratorio käyttää digitalista tietovirtaa. Esityksessä kuvataan hankkeen suunnittelun ja toteutuksen alkuvaiheita, toiminnan käynnistämistä sekä sitä, mitä on opittu koulutusyhteisön ja yrityksen yhteisestä suunnittelutyöstä.